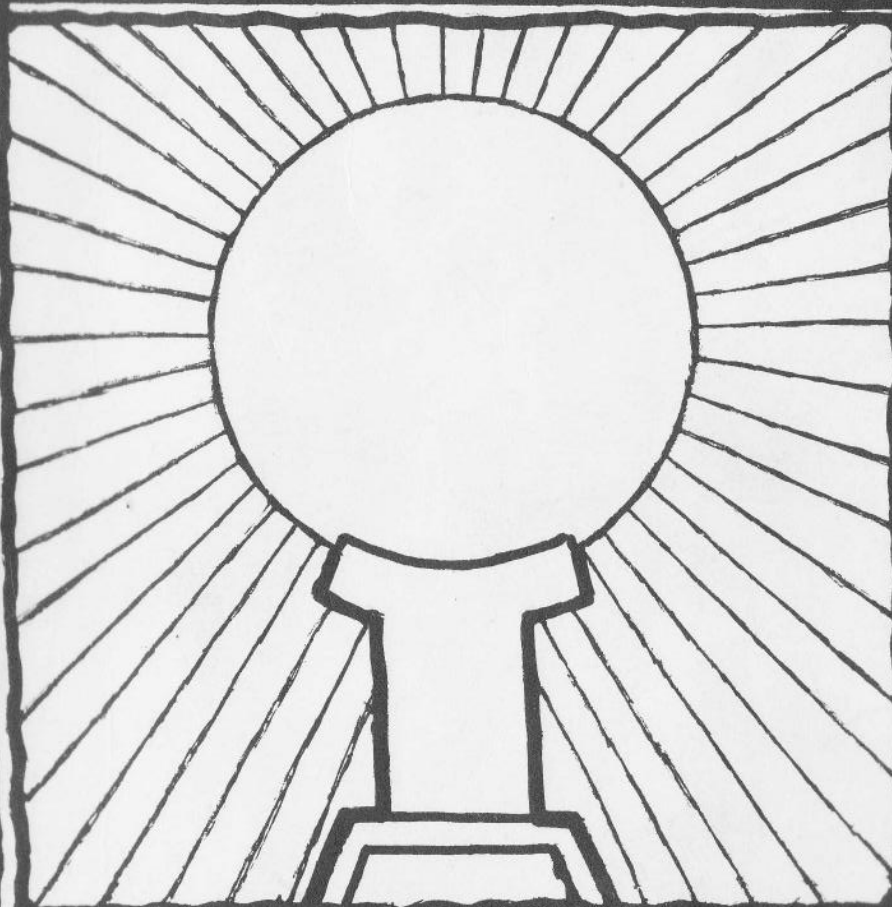

ETHOSYD44:YJHJAAOAA44

MAGYAR ADORJÁN
A LELKIISMERET
ARANYTÜKRE

MAGYAR ADORJÁN

A LELKIISMERET ARANYTÜKRE

ADATOK
A MAGYAR ŐSVALLÁS ERKÖLCSTANÁBÓL

DUNA KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT
SVÁJC

A LELKIISMERET ARANYTÜKRE

A szedés, tördelés és nyomás Gilde Barna munkája

A kiadásért a szerző felelős

Valamennyi ábra a szerző rajza

Minden jog a szerzőnek fenntartva

Copyright by DUNA Verlag, CH 5615 Fahrwangen, Switzerland

Készült 1975-ben,

a DUNA Könyvkiadó Vállalatnál

CH 5615 Fahrwangen, Schweiz

ELŐSZÓ

Ismerőseim előtt többször beszéltem arról, hogy az ősmagyarok legfőbb erkölcsi törvénye a lelkiismeret volt, majd fejtegettem azt is, hogy a lelkiismeret minden másnál biztosabban és jobban vezetheti az embert az igaz úton, hacsak megszokjuk annak hangjára igazán hallgatni, illetve intő szavát soha el nem hallgattatni.

Teológusok vagy teológizálók és filozófálók részéről ez ellen nekem több megjegyzést tettek, amelyekre könnyen tudtam válaszolni; úgy űk azonban, valamint azok is, akik egyébként a lelkiismeretnek minden más erkölcsi törvélynél nemesebb, fennköltebb voltát elismerték, elfogadták is, de el nem mulasztották azon ellenvetést is megtenni, hogy mindez igen szép dolog, de honnan veszem, honnan tudom, hogy épen a magyar ősvallásnak ez lett volna erkölcsi alapja, hogy épen az ősmagyaroknál lett volna a lelkiismeretnek oly nagy kultusza?

Hogy ezen mindenki által megtett és jogos kérdésre egyszer ne csak fölületesen, hanem tőlem telhetőleg alaposan és kimerítően megfeleljek, írom e művecském. Mielőtt azonban a bizonyításhoz fognék, előre el akarom mondani, milyen is volt őseinknek a lelkiismeretről való bölcselete, filozófiája.

I.

ISMERTETÉS

Különböző megjelent írásaimban többször kifejtettem, hogy ősnépeink nemzeti istenségükként és egyúttal hitregei ősatyjukként a Napot, azaz ennek megszemélyesítését, a Napistent, tisztelték, akit a tulajdonképeni magyar törzs Magyar (másként: Mag, Magor Megyer, Magar, Makar) néven nevezett és a nemzet névadó ősatyjának és legelső, regebeli fejedelmének is tekintett. A többi törzsek, bár magukat mindnyájan a legrégibb és szentnek tartott *magyar* törzsből származtatták — amiért is saját törzsnevükön kívül a magyari nevet is mind viselték — de ugyanez istenséget, vagyis a Napot, más-más, a saját törzsnevüknek megfelelő néven is nevezték. Például a kunok Kún vagy Hunor néven, a besenyők Beszer vagy Peter, a jászok Jász, Jázon vagy Jázzú, a székelyek Szikel vagy Zakur, a kazárok Kus vagy Kazár, a kabarok Bag, Bog vagy Bakar, a palócok Pál, Bál, Balota vagy Bél, az avarok Bar, Barata, a szemerék Szem, Szam, Somota néven, valamint még más neveken is nevezték. Szerintük ugyanis minden földi életnek és így az embereknek is, édesapja a Nap, költőileg megszemélyesítve: a Napisten, Napkirály vagy Napfejedelelem, vagy ahogy még nevezték: Aranyfejedelelem, Aranyisten, Szép Isten, a Gyönyörű. Viszont minden földi életnek és így az embereknek is regebeli édesanyja maga a Föld, azaz megszemélyesítve, a Földanya vagyis Tündér Ilona, az Élet Anyja. Tündér Ilonának és a Napistennek, azaz tehát Magornak nászát minden tavasszal a napéjegylenlőség idejében ünnepelték. Ekkor Ilona, mint Magyar Napkirály felesége, a Magyar Ilona nevet veszi föl, ahogy őt a csallóközi leányok bizonyos tavaszi, a házasságról szóló énekeikben napjainkig is nevezik. Ugyanis kizárólag a napéjegylenlőség szent ünnepe napján és éjszakáján tartották nászukat a fiatal párok is, azon időben tehát, amelyben a gyöngyvirág, Tündér Ilona e szent virága, nyílik. Meg kell itt említenem

azt is, hogy régi nyelvünkben a *tündér* szónak még leány és szűz értelme is volt, aminthogy a finnben ma is *tüttö, tüttere* = leány, szűz, amihez pontosan párhuzam az, hogy például az olaszban *fata* = tündér, míg az oláhban *fata* = leány. De meg kell említenem még azt is, hogy a *magyar* névnek, más jelentései mellett, *boldog* jelentése is volt, amiszertint tehát úgy a Magyar Isten, mint a Magyar Ilona névnek Boldog Isten és Boldog Ilona értelme is volt, ami alatt szerelmi boldogságot, az apává, anyává létezt is értették, de fölemlíttem itt azt is, hogy a tulajdonképeni magyar őstörzsek földművelők voltak, Magyar Napisten a földművelés föltalálója és istenségeként is tiszteltetett, a békés földművelő élet pedig boldog életként volt fölfogva.

Hogy viszont Ilona mennyire azonos volt a rómaiak Venusával, a nőiesség és szerelem ez istenségével, mutatja az is, hogy Venust is nevezték *Venus Felix*-nek, azaz *Boldog Venus*nak és hogy őt a rómaiak is regebeli ősanjuknak tekintették, ugyanúgy tehát mint a magyarok Magyar Ilonát a magyarság regebeli ősanjának. Valamint pedig tavaszi megnyílvánulásában Ilona a szerelem Istennője volt, ugyanúgy a szerelem istensége volt tavaszi megnyílvánulásában Magyar Napisten is, amelyben például a palócoknál *Lebéd* vagy *Libéd* név alatt különösen nagy kultusza volt, amely név régi nyelvünkben hattyú jelentésű volt. E minőségben őt őseink (miként a görögök és rómaiak is) hattyúszárnyakkal ábrázolták volt, mivel náluk a hattyú a vágyódás, különösen pedig a szerelemvágy költői jelképe volt. Ezen régi *lebéd* vagy *libéd* = hattyú szavunk a *lebeg* vagy *libeg* szavunkból származik, amelynek szárnylebegtetés, lebegtetés, repülés és a levegőben való lebegés, libegés értelme van. Ugyanez igéből származik továbbá *lepke* és innen tájszólásos változatát képező *lepe* és *lipe*, = *lepke* szavunk is. Mindamely szavaink viszont azonosak a latin *libratio* = libegés szóval is, valamint megvilágítják a latin *libido* = vágy, szerelemvágy szó ősn nyelvünkbeli eredetét is. Mindezek magyarázata pedig az, hogy a hattyak, valamint némely más madárféle is, szerelmi vágyukban szárnyaikat lebegtetni, libegtetni szokták. Mondottuk, hogy a Libéd név értelme: hattyú, és hogy a hattyú őseink jelképezésében a vágy, főképp a szerelemvágy jelképe volt. Így pedig megértjük a német *Liebe*, régibb *Liebde* = szerelem szó eredetét is, illetve bebizonyítottunk látjuk

mindezen latin és német szavak ősn nyelvünkbeli származását. Úgy-szintén az elmondottak fejtik meg azt is, hogy a görög—római mitológiában a Szerelemisten miért ábrázoltatott hattyúszárnyakkal. De ugyanezek fejtik meg még azt is, hogy Lédát miért ábrázolták épen hattyúval, valamint megérteti velünk a német Lohengrin és a finn Lemminkäinen regéket, amelyek lényegükben és eredetileg szintén a szerelemvágyat jelképezték.

Magyar Napisten őseink mitológiájában az erőnyt (energiát) meg-személyesítő istenség, míg Ilona az anyag (materia) megszemélyesítése is volt, ami pedig mély tudáson és természetismereten alapuló jelképezés volt, mert hiszen való igaz, hogy minden földi élet alapja a Napból a Földre áradó erőnynek a Föld anyagára való hatása. Az anyaföld szunnyadó anyagának a napsugarak általi életrekeltését, megtermékenyítését jelképesen valóban a nőnek a férfi általi megtermékenyítésével hasonlíthatjuk össze. A nő ugyanúgy táplálja gyermekét mint az élőket terményeivel a Föld. A levegő pedig, amely a Földanya által nekünk nyújtott táplálékok legfontosabbika, — amelynek híján már néhány perc alatt halottak vagyunk — a Földnek csak egyik alkatrésze, ugyanúgy mint akár a víz avagy a termő televény (humusz) is.

Kifejtettem már más írásaimban, hogy ősn nyelvünkben «magyar» tulajdonképen «ember» jelentéssel bírt, bár volt még «boldog» és «földművelő» jelentése is.

Az ősmagyar mitológiai fölfogás szerint bennünk is minden, ami anyag, azaz tehát egész testünk: anyai örökségünk, vagyis Magyar Ilona édesanyánk adománya, viszont minden, ami testnélküli, anyag-talan, azaz erőny, vagyis tehát a lélek, a gondolat és minden szellemi működés: atyai örökségünk, azaz tehát Magyar Napatya adománya. Eszerint pedig a lelkiismeret is, amely hiszen valóban testnélküli valami, vagyis a lélek egyik megnyílvánulása, tisztán csak szellemi működés, nem más, mint Magor vagy Magyar atyánk reánk hagyott adománya, öröksége.

A Napból a Földre származó erő a földi életjelenségek létrehozója, s ilyen tehát a lélek is, amely minket élőkké és a legfejlettebb alakban: emberré, (ősn nyelvünk szerint: magyarrá) tesz, vagyis tehát mindnyájan a Nap fiai, gyermekei vagyunk. A Napistentől származik belénk azon «isteni szikra», amely bennünket életre kelt, em-

berré fejleszt, és amely holtunk utánk el nem enyészik; aminthogy a mai tudomány is tanítja az erőny megmaradását. Ez «a lélek halhatatlansága» igazi magyarázata, értelme is. Ez pedig azt is jelenti, hogy őseink felfogása e tekintetben a mai tudományos fölfogással teljesen azonos volt, csakhogy gyönyörű költői alakba öltöztetve.

Édesanyánk, akitől tehát testünk származik, viseli is testünk gondját. Ő táplál, tart tisztán, mos, öltöztet, fésül bennünket, viszont édesatyánk tanít, oktat minket. Ő neveli később lelkünket, ő lát el «apai tanácsok»-kal és oktat bennünket, hogy az életben mikép viselkedjünk. Ő tanít bennünket erkölcsre, becsületre. (Habár a mai világban sok minden megváltozik is, de régebben mindez határozottan így volt.) Mi viszont gyermeki tisztelettel figyelünk szavaira és nézünk jóakaró szemeibe. Tudjuk, hogy például Szent István király is, bár már keresztény volt, fia számára írásban hagyta meg apai tanácsait. De így értjük csak meg azt is, hogy Hammurabi babiloni király miért mondja, hogy híres törvényeit neki Samás Napisten diktálta, valamint hogy Lykurgosz, a spártai törvényhozó, miért állítja, hogy ő törvényeit Apollon Napistentől kapta. Vagyis, ezen ősidőkben a népeknek még tudatában volt, hogy az emberek tanítója, törvényhozója a Napisten, azaz az emberek atyja. És valóban, mi egy törvény? Eszme, gondolat. Testnélküli valami, vagyis tehát a Napból származó erőny.

Az archeológusok és etnográfusok jól ismerik a szkíta népek, valamint a ma élő magyar nép és rokonnépei kerek tükkrét. Erről érdekes, hosszú tanulmányt ír dr. Mészáros Gyula «A magyar kerek tükör» cím alatt a «Néprajzi Értesítő» folyóiratunk 1914. évfolyamában, megállapítván azt is, hogy e tükör rendesen a Nap (néha a Hold) jelképének tekintetett. Régen a tükrök többnyire fémből készültek és a sárga vagy vörös arany-, réz- vagy bronztükrök a Nap jelképe is lett, míg az ezüst- avagy más fehér fémből való, a Holdé. Miután azonban az arany azon fém, amelyet lágy-sága és szépsége miatt az ember legelőször kezdett megmunkálni (Aranykor), így természetes, hogy az aranytükörnek volt régebb és nagyobb szerepe.

Magyar őseink szerint tehát: ha a kerek aranytükörbe tekintünk, ez ugyanannyi, mint hogyha édesatyánk, a Napisten arcába, szemébe tekintenénk.

A lelkiismeret létezésének fölismerése szellemileg fejletlen, kezdetleges őseimbernél még nem tételezhető föl. Ehhez már föltétlen magasabb fokú szellemi fejlettség szükséges, amely szellemi színvonalat az ember, szerintem, már a kőszerszámok készítése előtti korban is, az aranyfém megmunkálása első korában ért el először, vagyis az Aranykorban, amely kort habár ma többé-kevésbé mesebelinek tartják, de amelynek létezett-ségét én nem vonom kétségbe, sőt azt tartom, hogy az első szellemi műveltség is már akkor fejlődött ki, mégpedig igen magas fokra, habár ezután ismét igen mély hanyatlás is következhetett. Szerintem a lelkiismeret fölismerésére az embert a tükröződés jelensége vezette, akár a vízben, akár arany, kristály vagy csiszolt kő fölületében magát meglátva. A tükröződés pedig, mint fényjelenség, valóban nem is más mint a Napból származó erőny, amelynek észlelhetősége ámbár ismét csak a Földanya által nyújtott anyag segítségével válik lehetségessé (a fényt magát nem is láthatjuk, hanem csak az általa megvilágított tárgyakat), ugyanúgy, mint ahogy a gondolat is a Napból származó erőny, de amelynek, hogy megnyílvánulhasson, az agyvelőre van szüksége, amely pedig a Föld által nyújtott anyagból áll. A tükröződésnek tehát saját teste nem lévén, valóban a lélekkel hasonlítható össze. Mészáros említett cikkében számos adatot találunk arra, hogy az őseimber a tükröző fölületen megjelenő képét a léleknek tartotta, illetve azzal hasonlította össze. Ennek oka szerintem az, hogy tükörképünk tényleg teljesen hozzánk hasonló, de mégis: teste nincsen, tehát anyagilag nem létezik, vagyis bár látjuk, ott van, de mégis tulajdonképpen nincsen, azaz hogy csak anyagilag nincsen, mivel hiszen csak fényjelenség.

Ugyanígy anyagilag nem létező valami egy tan avagy oktatás, tanítás. Ha ezt le is írjuk avagy le is nyomtatjuk, nem a papír és tinta vagy nyomdafesték: a tan, mert ugyanezekkel bármi mást is írhattunk, nyomtathattunk volna. Vagyis egy tan is csak gondolat, azaz a Napból származó erőny és tehát anyagtalan, testetlen. És mégis mily fontos lehet. Emberek, egész nemzetek sorsa függhet tőle. Ugyanígy tiszta erőnyből álló, gondolatból álló egy törvény is. És íme, láttuk, hogy a régiek a Napistent tekintették a törvények adójának, de hogy miért épen a Napistent, ezt csak most, magyar őseink bölcsességét megismervén, értjük. Ez is tehát jelképes gondolatuk

volt, amely azonban a természeti valóságot is pontosan kifejezi, amiből még az is következik, hogy őseink e valóságot tehát ismerték.

Ha például a kínaiak azt mondják, hogy Konfucse szelleme lebeg Kína fölött és őrzi azt, úgy eredetileg e szavak is csak jelképesen voltak értendők, ha a mai szellemi hanyatlás korában van is sok kínai, aki tényleg azt hiszi, hogy Konfucse lelke ott van valahol Kína fölött a levegőben és védelmezi. A valóságban Konfucse lelke vagy szelleme alatt Konfucse erkölcsi tanítását kell értenünk, ami tehát anyagtalan valami, de ami Kínát a romlástól megvédeni alkalmas. E kínaihoz hasonló hiedelem egyébként Európában is volt régebben elég. Sőt olyan is, amelynek jelképes értelme sem volt.

A lelkiismeret nem más, mint a lélek és az önmagam fogalmak egyesülése, ami egy másik én gondolatát hozza létre, amely másik én, mivel testnélküli, tisztán szellemi valami: tehát fennköltebb, nemesebb, istenibb, tehát jobb is mint a testi én. Mivel pedig a lélek vagy szellem Édesatyánk, a Nap adománya (a Napból származó «isteni szikra»), ennél fogva a lelkiismeret szava is tulajdonképpen a Napisten, azaz Édesatyánk szava. Így lett tehát a tükör a lelkiismeret, azaz a másik, nemesebb én jelképe, és maradt az még azután is, hogy az ember a tükröződés jelenségét már meg tudta magyarázni. Hogy őseink egykor létezett magas szellemi műveltsége idején a Természet ismerete, azaz a természettudomány, semmivel sem állott a mai mögött, azt itt bővebben nem bizonyíthatom, mert ez tárgyunktól túlságosan messze térítene el. Hogy aztán lélektanilag az önmagunk szemlélése, amit a tükröződés jelensége tesz lehetővé, a lelkiismerettel mennyire természetszerűen függ össze, ezt magyaráznunk fölösleges. Mivel pedig a kerek aranytükör a Nap ábrázolata is, úgy a benne megjelenő arcunkkal ez egyúttal a Napisten, azaz Édesatyánk arcát is jelentette, mivelhogy az ősi természetvallási, valamint a mai népfölfogás szerint is a gyermek és a rá többnyire hasonlító szülője, azaz tehát a fiú és édesapja, egymással tulajdonképpen azonosak. Fiúban az édesapa (leányban az édesanya) él tovább, viszont az édesapa élete mintegy a fiú megelőző életét képezi, amiszert tehát az önmagam-édesapa-fiú fogalma őseink gondolataiban azonosult.

Ha tehát az aranytükörbe tekintünk, ez jelképesen annyi is, mint-ha édesatyánk arcába, szemébe, saját lelkiismeretünkbe avagy a

Napisten szemébe tekintenénk. Viszont amit tehát lelkiismeretünk mond: az Édesatyánk, azaz a Napisten szava, tanítása, vagyis azon «isteni szózat», amelyet ha igazak és jók akarunk lenni s a rosszat, valamint ennek következményét: a bűnhődést, el akarjuk kerülni, követnünk kell.

Ezek szerint, ha lelkiismeretünk szavát követjük, azaz Magyar Napatyánktól örökölt lelkünkre hallgatunk, ez annyi, minthogyha a Napisten szeretetteljes atyai tanítását, az általa megadott igaz törvényeket követnők.

Mai példabeszédekben, népmesékben, szokásos mondásokban, úgy nálunk, mint más népeknél, a tükör, az «igazmondó tükör», a lelkiismeret jelképe, habár ez ma már mindinkább feledésbe merül, lévén hogy az ősi természetvallás eszmevilágát a zsidó-keresztény vallási fölfogás mindinkább elhomályosítja, amely utóbbi pedig már nem a lelkiismeretet, hanem a Szentírást, vagyis írott, megváltozhatlan törvényeket, szabályokat tekint erkölcsi alapjának. Bárki más tanítása, vezetése pedig könnyebben lehet helytelen vagy önérdék, önzés által befolyásolt, mint a szerető Édesatyáé, illetve Napatyáé, mikor hiszen az édesatyá az örök Természet rendje szerint, ha kell, gyermeke életét a saját élete árán is biztosítani akarja, annyival is inkább, hogy régen az egyén személye nem volt a családtól, törzstől és nemzettől annyira különválva mint ma. Ősvallásunk Napistene az igazi, önzetlen és szerető édesatyá eszményi mintaképe volt. Ő örökkön örökké csüggedetlenül küzd érettünk, ragyogó sugaraival verve vissza a világűrbe mindenfelől reánk törni és bennünket, valamint egész Földünket is elnyelni akaró halálos Sötétséget és Hidegséget vagyis a Halált magát, amelyet őshitregéinkben (mitoszainkban) két rettentő kígyóval, sárkánnyal avagy gonosz boszorkánnyal jelképeztek. Ő, a Napatyá, küzd érettünk, harcol, miként a szerető édesatyá önfeláldozóan küzd szeretteiért, gyermekeiért, családjaért, gyermekei és neje életeért, jövőjeért a mindenfelől rájuk törő ellenséges Idegen ellen. És ő, az Áldott Nap, ahogy a Napot népünk máig is nevezi még, miként az igazi édesapa, nem tud különbséget tenni jó és igaz, rossz és hűtlen, sőt őt meg is tagadó gyermekei között. Mindnyájunk életeért egyaránt harcol és mindnyájunkra egyaránt árasztja éltető sugarait, melegét, világosságát, de tőlünk soha semmit ezért nem kér, nem követel, nem vár, habár

őseink fölfogása szerint, neki is épúgy fáj fiai minden gonoszága mint a földi édesatyának és époly boldogító neki is gyermekei minden erénye, hűséges, tisztelő szeretete, hálája, mint a földi édesapának. Amiért is őseink, miként vogul rokonaink ma is, odaadó szeretettel tisztelték őt és dicsérő, hálaadó himnuszokat zengettek neki. (Ezzel tökéletes párhuzamban, őseink mitológiája szerint a Földanya, azaz Ilona, is az igazi önfeláldozó, jóságos édesanya mintaképe, aki a levegőt, vizet, terményeit minden gyermeke számára egyaránt nyújtja, még a hálátlan, őt megtagadó, neki soha köszönetet nem mondó gyermekeinek is. Csak ezek, gonoszágukban, veszik el néha egymástól az Áldott Föld tápláló terményeit. Őseink ezért őt is odaadó szeretettel tisztelték és hálaadó himnuszokat zengettek neki is.)

Mai teológiai alapon azt szokták a főntebb elmondottaknak ellenvetni, hogy mivel a Nap is Isten teremtménye, így semmi értelme sincsen annak, hogy a Napot, mégha csak annak eszmei, jelképes megszemélyesítését is, tiszteljük, valamint helytelen dolog az erőny és a lelkiismeret forrásaként nem Istent, hanem a Napot tisztelnünk.

Amire azonban a következőket válaszolhatjuk:

Először is természeti vagy tudományos tény, igazság, hogy a Földön életet keltő erőny — s így a lélek, a lelkiismeret is — a Napból származik; a tények, igazságok előtt pedig, ha az örök Természet vallása alapjain, vagy pedig tudományos alapon akarunk maradni, szemet húnynunk nem szabad. A mai tudomány pedig kezd oda következtetni, hogy a lélek és az erőny egy és ugyanaz, vagyis, hogy a lélek a Természet egyik ugyanolyan megnyilvánulása, mint akár a hő, a fény, avagy a hang. Eszerint a lélek nem természetén kívüli, nem «természetfölötti» csoda tehát, mert hiszen semmi sincsen a «természetesen kívül» avagy a «természet fölött», mert az örök Természet és Isten is: ugyanaz. Viszont ősvallásunk sem tagadta azt, hogy a Nap is Isten teremtménye, hiszen úgy őseink fölfogása, mint vogul rokonaink mai hitregéi szerint is, a Napisten az Ég Istenének fia, ami a költői megszemélyesítések jelképes nyelven szólva, tökéletesen ugyanazt jelenti, amit a mai vallások is tanítanak: hogy a Nap Isten teremtménye, vagy tudományosan kifejezve: a Napot a természet hozta létre. (Mi több, ez még azt is jelentheti, hogy a «Fiú-Isten» gondolata is csak ősnépeink mitológiájából szár-

mazott, lévén ez a sok ezredévvvel régebb.) Eszerint pedig kétségtelen tehát, hogy minden erőny, valamint a lélek és lelkiismeret ősforrása is Isten, mert hiszen a Napisten mindezt épúgy édesapjától, az örök, nagy Istentől, a Természet örök ősforrásából örökölte mint mi, emberek a Napistentől. Viszont az, hogy mondhatjuk, miszerint: édesapánkat is csak nagyapánk nemzette, vagypedig azt is, hogy: édesapánkat is Isten teremtette, ez még egyáltalán nem ok arra, hogy édesapánkat ne szeressük, ne tiszteljük, iránta gyermeki hálával ne legyünk. Amiért is tehát őseink, bár tisztában voltak azzal, hogy a Napisten is Isten teremtménye, ezt nem tartották oknak arra, hogy édesapjukat ne szeressék, ne tiszteljék, illetve hogy a Napot is a legnagyobb szeretettel ne tiszteljék. Ha kétségtelen is, hogy minden jó, egy jó termés, mindennapi kenyerünk első kútforrása is a Nagy Isten, úgy ez még nem ok arra, hogy tagadhassuk, miszerint mindezt mi közvetlenül a Naptól és Földtől kapjuk. Ha tehát a szülők gyermekeiknek szeretettel gondját viselik, ha fáradságosan és önfeláldozóan igyekeznek azok mindennapi kenyerét biztosítani, ezért nem helyeselhetnők a gyermeket, aki vállvonással azt mondaná: «Semmi értelme, hogy én ezért atyámnak, anyámnak legyek hálás, mert mivel minden jó Istentől származik, hála és köszönet tehát csak őt illeti meg, aki atyámat és anyámat is teremtette.» Sőt mindnyájan azt tartjuk, hogy minden erkölcsi érzésnek, kötelességtudatnak egyik igen fontos alapja, kiindulópontja a szülők iránti tisztelet érzése, amivel a mai, prófétai vallások sem kísérelték meg ellenkezni, hanem éppúgy tanítják azt mint az ősi természetvallás. Sőt mivel az édesapa és a lelkiismeret fogalmai — amint főntebb kimutattuk — egymással jelképesen azonosak, eszerint tehát a szülők iránti tisztelet és a lelkiismeret közötti összefüggés nem vonható kétségbe.

A magyarság legközelebbi élő rokonai, a vogulok, is azt tartják, hogy a Napisten mindenben édesapja, Numitore, azaz az Ég Istene tanácsát kéri ki s neki szót fogad. A szófogadást pedig a gyermeki kötelességek egyik legfőbbikének tartjuk, eltekintve attól, hogy a szerető és jóakaró édesatyá szavát megfogadó gyermek elsősorban is maga látja hasznát. Miután pedig, amint láttuk: az édesapa és a lelkiismeret szava őseink fölfogása szerint jelképesen szintén ugyanaz, eszerint tehát minden oldalról őseink fönti filozófiája és jelképe-

zése helyes, igaz és mélységes bölcsességen, átgondoláson alapuló voltát látjuk bizonyítva.

Őseink, valamint ősvallásunkat még nem feledett vogul rokonaink fölfogása szerint is minden létezőnek eredete, ősoka, előidézője az Ég, azaz Isten, vagyis a mindent létrehozó Természet örök és emberi ésszel föl nem fogható *egysége*, amely egység költői megszemélyesítése: a fenséges öreg férfinek képzelt Nagy Isten. De mindez nem akadályozta őseinket és nem szabad akadályozzon bennünket sem abban, hogy szerető, gondviselő és bennünket oktató, tanító édesatyánk iránt, azaz a Napisten iránt is, a legmélyebb tisztelettel és szeretettel viseltessünk. A teológusok ama ellenvetésére pedig, hogy ezek szerint tehát őseink a Napot imádták, azt felelhetjük, hogy őseink tulajdonképpen sem a Napot, sem senki mást nem «imádtak» — a szó mai értelmében —, csupán szerették és tisztelték, mint ahogy a jó és hálás gyermek szereti és tiszteli édesatyját, anélkül hogy «imádná» őt.

Viszont a teológusok és tudósok amaz ellenvetésére, hogy miként lehessen égitestet, azaz tehát élettelen tárgyat, édesapaként tisztelni, ezeket válaszolhatjuk:

Őseink is igen jól tudták, hogy a Nap nem élő személy, hanem csupán égitest, de náluk csak *jelképezésről* volt szó. Erkölcsei nevelést szolgáló jelképezésről. Őseink a Napban azon eszményi és erkölcsi édesapa-mintaképet tisztelték, *amely mintaképet ők maguk alkották meg maguknak*. Fölfogásukban a Nap csak úgy volt édesatyánk, a Föld csak úgy édesanyánk, mint ahogy a Nagy Istent is csak költőileg jelképezték fenséges, öreg férfialakkal (nagyapa), habár tisztában voltak azzal, hogy ő az örök Természet, az örök Minden-ség maga, amely emberi ésszel föl nem érhető, nem ábrázolható, vagyis hogy ő a Mindenség összes örök törvényeinek is egy fenséges Egységbe való filozófiai egyesítése és költői megszemélyesítése. Hisz a legegyszerűbb ősmagyar is tudta, látta, hogy a Napnak nincsen keze, lába, nem ül aranyszőrű lovon mint a jelképes hitregékben (mythoszokban), valamint teljesen tisztában voltak azzal, hogy a Föld sem hasonlít emberi nőhöz, akinek szeme, szája, keze, lába volna hogy a Föld gyermekeit nem emlőikkel, hanem terményeivel, a vízzel és a levegővel táplálja. Mindez pedig azt is jelenti, hogy őseink a mai, csodákban és emberalakú istenségekben hívó vallásos embe-

reknek szellemileg magasan fölötte állottak, azaz hogy ők még tudtak jelképekben gondolkodni, ami a mai gondolkodásban mindinkább már kivesz. A hiba tehát bennünk, de nem őseink felfogásában van.

Másodszor pedig koránt sincsen még eldöntve, hogy az égitestek vajon minden önélet és öntudat nélkül valók-e? Tudósok elmélkednek azon, hogy tulajdonképpen mi is az öntudat, a lélek, és hogy ez mily viszonyban van az anyaggal, hogy hol és milyen mennyiségben van meg emberben, állatban, növényben és az úgynevezett «holt anyag»-ban? És ha mindaz, ami lélek és gondolat, a Napból származik a Földre, miért kell okvetlen azt tartanunk, hogy mindez csak azután nyilvánulhat meg, miután a Földre érkezett? Vajon nem működhetik-e már a Napban is?

Őseink felfogása szerint a napfény is erőny, ugyanúgy mint a mai tudományos felfogás szerint is. Vagyis, végtére ezt is a minden létező örök Okától vagyis Istentől kell származtatnunk. Mégis nevetséges volna tagadnunk, hogy a Földet megvilágító fény forrása a Nap. Vagyis annak megállapítása, hogy minden egy közös, egyetlen ősforrásból, ősoktól, vagyis Istentől származik, tehát épen őseinknek tulajdonítható, valamint az Ősoknak méltóságos, öreg férfialakali ábrázolása, helyesebben: jelképezése is. Az öregséggel ők a végtelen ősidők óta örökké létezetséget jelképezték. De hogy ez a mi őseink eszméje volt, a mai magyar nyelv is tanúsítja még, mert csak a magyarban hangtanilag azonos az *öreg* és az *örök* szó. Ez eszmét tehát a később keletkezett népek a mi mitológiánkból — amely valamennyi közül a legrégebb — örökölték. Így az egyiptomiak, így a zsidók és ezektől a kereszténység is. Csakhogy a mi őseinknél azon megállapítás, hogy minden létezőnek egyetlen Oka van, mindig egyszerű bölcséleti vagy, ha úgy akarjuk: tudományos megállapítás maradt, sohasem öltött fanatikus alakot. Sohasem jutott eszükbe üldözni olyasvalakit, aki e megállapítás helyes voltában kételkedett avagy azt nem fogadta el. Csak a fanatizmus képes arra, hogy vad türelmetlenséggel és gyűlölettel üldözzön, öljön és pusztítson mindent és mindenkit, ami és aki az eszmével ellenkezésben van avagy látszik lenni. Ugyanígy őseink, habár e dolgot megállapították, de azért nem kezdték saját gyönyörű mitológiájukat, sem ennek fenséges, költői, művészi kincseit irtani. Ennek oka volt mindenestre

az is, hogy őseinket más, később keletkezett avagy utóbb lehanyatlott, népekénél magasabb fokú szellemi képességeik alkalmassá tették annak fölfogására is, hogy mitológiájuk, amely hiszen csupa jelképezés volt, egyáltalán nincsen azon eszmével ellenkezésben, hogy az egész létező Mindenség egyetlen nagy Egység. Ugyanígy felsőbbrendű elmebeli képességeik náluk fanatizmus avagy vallási téboly létrejöhetését is kizárták. Őseink, bár költői lelkületűek voltak, de emellett józanok, okosak is; aminthogy ilyen volt mindig a magyar nép, amely az Európát vérbeborító vallásháborúk és vallási források ideje alatt is mindig közönyös és nyugodt szemlélője volt a körülötte történőknek. E szellemi fölényünkre vezethető vissza az is, hogy Magyarország volt Európában az első, ahol a tordai országgyűlésen már 1545-ben törvényesen kihírdették a vallásszabadságot. Holott Párizsban és Franciaországban, Európa akkori műveltségi központjában, 1572-ben, tehát 27 évvel később, augusztus és szeptember havában, a borzalmas «Szent Bartolomeus éjszakák» alatt, felsőbb rendelkezésre 22 000 protestánst gyilkoltak meg. A nagy különbség tehát a faj szellemi tulajdonságaiban rejlik.

Sajnos, való azonban, hogy a magyar kereszténység első századaiban az új vallást terjeszteni bejött nagyszámú idegen volt az, aki vak fanatizmussal és gyűlölettel irtott mindent, ami a népet saját ősvallására emlékeztette s ez az oka annak, hogy ősvallásunk ma magyarok előtt is úgyszólván ismeretlen, és hogy a legtöbben, bár alaptalanul, azt elveszítették, mások pedig kezdetleges népekéhez hasonló babonákból állott valaminek tartják.

Őseink táltosai erkölcsi tanítása egyik sarkalatos pontja, sőt legfőbb alapja tehát ez volt:

Aki lelkiismerete szavára hallgat, azt soha el nem némítja, az soha az igaz útról le nem tér. Az ember tévedhet, lehet önző, pártos, részrehajló; az írott malaszt, a szabályok lehetnek tévesek és a változó viszonyok, körülmények folytán elavulhatnak. Ami néhány századdal avagy ezredévvél ezelőtt helyes és szükséges volt, az ma lehet helytelen és káros. Egyetlen tanítás, egyetlen törvény van, amely örökké igaz marad, amely az adott körülményekhez alkalmazkodik: az élő lelkiismeret, amely sohasem avul el, mint az írás és sohasem téved, sohasem pártos, mint az ember. A lelkiismeret isteni szózat, és aki erre hallgat, bűnös sohasem lesz.

Tudom, hogy a teológusok valamint a materialisták ellenvetése erre a következő: A lelkiismeret csak emberi dolog és az ember tévedhet is, tévedhet tehát a lelkiismeret is. Hány nép, hány vallási szekta van, amelynek erkölcsi tanítása tulajdonképpen gonosz, sőt sokszor visszataszító, amely népeknél vagy szektáknál például a gyilkolást, rablást, pusztítást gyermekkor óta kötelességként nevelik az egyénbe és így fölnövekedvén, e gonoszságokat lelkiismeretbeli kötelességének tartja. A lelkiismeret tehát teljesen relatív valami.

Ez állításnak azonban már kiindulópontja téves, vagyis csak fölületes és szűk látókörű gondolkodás eredménye. Először is az ilyen felekezetek, tanok mindig csak úgy keletkezhetnek, hogy a lelkiismeret elmellőztetvén, helyébe bizonyos próféták, vallásalapítók, azaz egyes emberek által kitalált tanok, összeírált tanítások tételnek. Az illető vallásalapító pedig lehetett lelkileg beteg egyén is, akinek tanítását eleintén csak a hozzá többé-kevésbé hasonló emberek, esetleg érdekből is, — a lelkiismeretüket elhallgattatva — követték, majd az általa befolyásoltakat is félrevezették.

A lelkiismeret, azaz maga a sugalló lélek, nem csupán «emberi» valami s nem olyan földi, anyagi dolog tehát, amilyennek az ellenmondók képzelik. Hiszen ők sem tagadhatják, ha csak nem teljesen materialisták, hogy a lélek Istentől származik. Ha pedig materialisták, úgy nem tagadhatják, hogy a szellemi működéseket létrehozó erőnyők a Napból származnak, amiszert a lelkiismeret mégiscsak földöntúli eredetű. A teológusok is el kell ismerjék, hogy a lélek az, ami bennünket anyagtól, növénytől, állattól leginkább megkülönböztet, valamint a materialisták sem tagadhatják, hogy a magasabb fokú szellemi, vagy mondjuk «agyvelői» működés az, ami minket más élő lények fölött emberré tesz. Miután pedig a szellemi működés, a gondolat — azaz a lélek — tehát erőny (energia), így: ha a mi agyvelőnk több erőnyt termel, mint az állati, eszerint több erőnyt kapott is a Napból, minden földi erőny ősforrásából. Ez a magyarázata tehát annak is, hogy az emberek értelmessége, értelmi képessége nem egyenlő. Mivel az erőny örök és sem elő nem állítható, sem meg nem semmisíthető, ezért ha többel rendelkezünk, akkor többet kellett kapnunk is. Némely faj, némely ember agyveleje alkalmasabb a Napból származó erőnyt fölfogni és fölhasználni, más fejletlenebb avagy elhanyatlott fajoké, egyéneké erre kevésbé alkalmas, míg

viszont sokan, sőt talán a legtöbben, rossz szokások, gondatlanság, lustaság következtében agyvelejüket rontják, elhanyagolják és így a Napból mindnyájunk számára *egyformán* érkező, mindnyájunknak *eggyaránt* nyújtott erőnyt fölhasználni agyvelőjük alkalmatlanabbá válik. Azt mondtuk, hogy nagyobb mennyiségű erőnnel, azaz értelemmel csak úgy rendelkezhetünk, ha nagyobb mennyiséget kapunk, azaz fogtunk föl. Hogy gépeket erőteljesebben működtethessünk, nagyobb mennyiségű tüzelőanyagra is van szükségünk. De tudjuk, hogy az égés által fölszabaduló erőny is a Napból származott, akár fát, kőszénat avagy olajat használunk is el. Tény, hogy a Napban székelő óriási erőnymennyiség is az ő atyjától, a végtelen Égtől, származott, amelyet az emberi ésszel föl nem fogható, meg nem magyarázható Örök Istenben személyesítünk meg, aki mindennek meg nem fejthető kezdete. Ezt az Ős-Istenséget magyar elődeink Ok-nak is nevezték, amely ok megszemélyesítése Okkán vagy Okkún néven is neveztetett, amely név értelme ok-lény, ok-ember, ok-király volt, mivel ősnyelvünkben a kán vagy kún szó, különösen kún őstörzseink nyelvében, ember, lény és király értelemmel is bírt.

Épen a lelkiismeret fönt említett relatív voltában, az adott körülményekhez, neveléshez, viszonyokhoz való alkalmazkodó képességében és befolyásolhatóságában van a lelkiismeret örök értéke. Ezért nem avulhat el soha, mint az írott szabályok avagy a megcsontosodott, megrögzött szokások. Ezért marad a lelkiismeret amaz «isteni megnyilatkozások»-kal is azonos, amelyeket a prófétai vallások már szószerint értelmeznek, de amelyeket ősvallásunkban csak jelképesen neveztek így. A lelkiismeret tehát azon «isteni szózat», azon örök értékű, örökkön élő, örökkön igaz és üde, soha el nem avuló tanítás.

A prófétai vallások szerint Isten személyesen jelenik meg és diktálja rendelkezéseit, törvényeit, amiben tilos kételkedni. Említém, hogy a régi görögök szerint is Apollon személyesen diktálta Likurgosznak törvényeit. Őseink fölfogása szerint ellenben az «isteni szózat» avagy «megnyilatkozás» azonos volt saját lelkük, azaz lelkiismeretük szavával. Az Isten által adott ihlet, fölvilágosodás, megnyilatkozás őseinknél tehát még jelképesen volt fölfogandó és a saját lelkünk, lelkiismeretünk, a saját elménk fölfedezéseit, eszméit jelentette. Mivel azonban a lélek a Napisten adományaként volt

fölfogva, a szellemi működések pedig valóban a Napból a Földre sugározott erőnyből származnak, ezért eszméinket valóban a Napisten által sugallottaknak mondhatjuk. Ilyen valóságokon alapulók voltak tehát őseink táltosai jelképes beszédei, amelyeket az őket hallgató őseink még értették, jelképes értelmüket még tudták és tehát nem is vették szószerint. Ellenben későbbi és szellemileg fejletlenebb népek ilyesmit fölfogni már nem voltak képesek és ezért mindent szószerint vettek. Ma azonban, ismét jelképekben szólva: «Mivel a Magyarok Istene elménket ismét fölvilágosította», mindezeket megtudtuk és újból értjük.

Az «isteni szózat» avagy «megnyilatkozás» tehát őseink észjárása szerint a Napisten, (akit a tulajdonképpeni magyar törzsek Magyarok Istenének is neveztek), azaz a lelkiismeret, a lélek szava is. Őseink tehát jelképesen szólva, azt mondták, hogy erkölcsi és vallási törvényeiket nekik a Napisten adta.

Vannak, igaz, züllött, eltévelyedett népek, amelyek vallási törvényei gonoszak, amiáltal e törvények követői az emberiségre károsakká válnak. Nos, itt az egyének kicsi koruk óta e téves erkölcsök szerint neveltetve, nem tehetnek arról, hogy félrevezetvük és bizonyos rossz cselekedeteket kötelességüknek és jó cselekedeteknek fognak tartani. *Ez tehát a relatív lelkiismeret.* Ha az illető ellenkezik nemzete, hazája törvényeivel: bűnt követ el, még ha e törvények hibásak is. Nagyobb fokút, ha azokat csak hanyagságból avagy hűtlenségből nem követi, kisebb fokút, ha azon törvények hibás és káros voltára kezd ráeszmélni. Ez utóbbi esetben is, habár még köteles a törvényeknek engedelmeskedni — hogy árulóvá ne legyen — de kötelessége e téves törvények ellen becsületes, szelíd eszközökkel küzdeni, hogy nemzetét ilyen káros törvények elmaradhatatlan, rossz következményeitől megmentse s ezen káros törvények kiküszöböltetését elérhesse. Vagyis: itt is ismét csak a lelkiismeret mutatandja meg neki a követendő helyes utat. Viszont mihelyt ilyen eltévelyedett törzsnél a lelkiismeret kultusza fejlődend ismét ki: a téves tanok hamarosan meg is szűnendek, mintahogy ilyenek keletkezése oka is csak a lelkiismeret elmellőzése volt.

Habár tehát létezik relatív lelkiismeret is, ez még nem jelenti azt, hogy *abszolút lelkiismeret is* ne létezne. Épen így, ha egyes népeknél relatív, sőt téves erkölcsi törvények is léteznek, ez még nem

jelenti azt, hogy nem léteznek abszolút erkölcsi törvények is, amelyek az egész emberiség számára általában érvényesek. Az eltévelyedéseket és bizonyos relatív körülményeket leszámítva, általános és abszolút erkölcsi törvények az ilyenek:

Ne öl, ne lopj, ne paráználkodjál, ne csalj, ne hazudjál, ne légy kapzsi vagy fösvény; ne használd ki, ne nyomd el, ne kínozzad sem embertársad, sem az állatot. Szeressed gyermekeid, légy érettük, ha kell, önfeláldozó is. Szeressed és tiszteljed szüleid, őseid, nemzedet, családot, hazád, embertársaid. Légy bátor, hű, szorgalmas, teljesítsd kötelességeidet, váltsd be adott szavad stb. Ezek tehát általános, minden vallástól független, sőt téves avagy viszonylagos (relatív) tanok ellenére is fönnálló természeti, azaz isteni törvények, amelyeket nagyjában a kereszténység is így tanít, de amelyek sok ezredévvél e vallás keletkezése előtt a legkülönbözőbb népeknél a természetvallás is már így tanított. Így tanítja ezt Konfucse, Buddha, Mohamed, valamint például a japáni sinto vallás is, amely utóbbi Japánnak ma is élő, ősi természetvallása, amelyre a XIX. században az uralkodó család és a legfőbb úri osztály egyrésze is visszatérvén, ezt ismét az állam nemzeti vallásává tette. A nép nagyrésze ma is buddhista még.

Ami azonban a fegfontosabb: az, hogy — amint a fentebbiekből kitűnt — téves, káros avagy bűnös erkölcsi felfogás csak ott keletkezhet, ahol az erkölcsi alapokat már nem a lelkiismeret, hanem csakis bizonyos írott törvények, megcsontosodott vagy elavult hagyományok, tanok képezik, amelyek még hozzá gyakran önző érdekek által hozathattak létre. Ahol tehát az élő, tiszta lelkiismeret kultusza lehanyaglott avagy meg is szűnt, illetve ahol az abszolút lelkiismeretet az érdekek elhallgattatták, elnyomták.

Miután tehát vannak abszolút és minden vallástól független, általános természeti, vagyis isteni, erkölcsi alapok, úgy természetes, hogy a tiszta lelkiismeret, amely tehát: a lélek szava, azaz ősmagyar fölfogás szerint a Napisten szava is, ezért még a relatív és téves tanok között is, a reánk téves irányban ható környezet közepette is lassan, lassan ez mindig visszavezetend az abszolút helyes felé. Ha megszokjuk mindig lelkiismeretünket kérdezni, úgy csakhamar a legnagyobb zűrzavar közepette is lassan, lassan javulandunk, a helyes utat megtalálандjuk. Annál könnyebben és hamarabb törté-

nend ez meg, ha a lelkiismeret szava követésére lelki közösségben élő embercsoportok vagy egész nemzetek térnének vissza, amikor is az egyének eszméiket, gondolataikat egymással közölhetik is és így a helyes útra való visszatalálást egymásnak megkönnyítik.

Ha megszokjuk mindig lelkiismeretünk szavára hallgatni, úgy nem csak javulandunk, de életünk is nyugodtabb, megelégedettebb lesz. *Ez a tiszta lelkiismeret boldogsága.* Tiszta lelkiismeret nélkül nincsen lelki egyensúly; lelki egyensúly nélkül nincsen boldogság.

Őseink az abszolút lelkiismeretnek a viszonylagos fölötti győzelmét, valamint a tévedésekből, bűnökből való kiemelkedést is gyönyörű, jelképes mesemotívumokkal fejezték ki: Bármily szép és fényes is az aranytükör, de gondatlan, hanyag ember birtokában csakhamar megborul, piszkos lesz, össze-vissza karcolódik s ekkor már nem mutat tisztán avagy nem is tükröz többé. Aki azonban aranytükrére vigyáz, azt gondosan ápolja, törölgeti, tisztán tartja, azé mindig hibátlan, tisztán tükröző, fényes marad, mint az Égen ragyogó Áldott Nap maga is és mindig helyesen mutatand, tükrözend. Sőt a már elhanyagolt, elhomályosodott aranytükröt is gondos csiszolással, fényesítéssel helyrehozhatni.

A föntiek rövid összefoglalása tehát ez: A kerek aranytükör a Napra hasonlít, amiért őseink a Nap jelképeének is tekintették, de mivel a tükör nekünk arcunkat megmutatja s ezért a tükröt arcunk, hajunk, külsőnk, azaz testünk gondozásához használjuk, ugyanúgy a nem anyagi, hanem lelki tükröt, azaz a lelkiismeretet, lelkünk gondozásához kell használnunk. A Nap, azaz a Napisten, és a lelki tükör, egymással a legszorosabb eszmei összefüggésben vannak, mivel a lelkiismeret szava nem más, mint a Napisten szava. Vagyis: amit a Lelkiismeret Aranytükre mond: az Édesatyánk, a Napisten tanítása. Ha szavát követjük: a helyes útról le sohasem térendünk, nem «tévedünk el» s az életben boldogok, nyugodtak és megelégedettek leszünk. Ez volt magyar őseink erkölcsi és vallási fölfogásának legfőbb alapja. Amely oly nemes és fennkölt fölfogás, hogy megismerése őseink iránt nem csupán a legmélyebb tiszteletet kell ébreszteni, de amit ma is követendő példának kell tekintenünk.

Az alább elmondandó bizonyító anyag könnyebben megértése kedvéért röviden előre kell bocsátanom, hogy: Az igazi magyarság sohasem volt nomád, hanem földművelő és hogy sohasem járt Ázsiá-

ban, hanem hogy őshazája Magyarország, valamint hogy az ősmagyarok Európa legrégebb és műveltségalapító ősnépe, hogy Európa közepén ősrégi időkben igen magas, de inkább csak szellemi (nem műszaki) műveltsége volt, hogy az árja népek műveltsége is ebből ered és végül, hogy összes közelebbi rokonnépeink is ezen ősmagyarokból származtak. Árpád honfoglalói pedig szintén egy innen ősidőkben kivándorlott és ide visszatért törzsünk voltak. A magyarság ázsiai és nomád eredetéről szóló tanítások csakis külső és belső ellenségeink által kitaláltak és kárunkra elterjesztettek, amelyek célja önérzetünk aláásása, tekintélyünk rontása és létjogosultságunk elvitatása. Kiemelem azt is, hogy amidőn ősvallásunkról beszélek, nem ennek 800—1000 év előtti, már elhanyagolt alakját értem, hanem azt, amely a főntemlített magas szellemi műveltségünk idején, 20—30 000 évnél is régebbi időkben élt.

II.

BIZONYÍTÉKOK

A görög hyperboreus-mondák szerint a hyperboreusok (északon-túliak) messzi Északon, az Isztrosz (Duna) országában éltek, ahol Boreasz hideg szele már nem érte őket. Ez ország az északi hegységeken túl (a Balkán félsziget hegységein túl) képzelgetett, amelyben a hyperboreusok boldog, büntelen és igen magas műveltségű szkytha nép voltak. Húst nem ettek, csak gyümölcscsel, tejjel és mézzel táplálkoztak. Háborút, betegségeket nem ismertek, több száz esztendőig éltek és minden fájdalom nélkül, az életet már únva, csöndesen haltak meg. A hyperboreusok odaadó szeretettel tisztelték Apollont és Artemiszt, amely istenségek kultuszát a görögök, saját bevallásuk szerint, a hyperboreusoktól örökölték.

Apollon Napisten minden esztendőben tavasztól őszig közöttük élt és náluk királyként uralkodott, de minden ősszel tőlük eltávozott. Országukban a Nap egy esztendőben csak egyszer kelt föl és csak egyszer ment le.

A görögöktől a Balkán hegységei valóban északra vannak és ezekből fúj a hideg szél a Görög félsziget felé. E hegységeken túl van a Duna országa, azaz Magyarország, vagyis azon boldog és termékeny ország, amelyről a hyperboreus mondák beszélnek. Hogypedig a Sark valamikor valóban hazánk területén kellett legyen, ennek emlékét őrizi még számtalan népmesénk, amelyekben ha régi időkről van szó, mindig az mondatik, hogy «akkor egy nap volt egy esztendő» vagy pedig, hogy «akkor három nap volt egy esztendő». Egy nap egy esztendeig csakis a Sarkakon, illetve egy esztendő három napig csakis a Sarkakhoz még közel eső részeken tarthat. Amint azonban népmeséink és a hyperboreus-mondák is állítják: akkoriban még sohasem volt tél, hanem örökös tavasz.

A tudósok csak legújabbán állapították meg, hogy a Sarkak hosszú százvezrédek alatt Földünkön helyüket, kacsaringó (spirál) vonalban haladva, változtatják. Erre vonatkozólag lássad pl. Dr. M. Wil. Meyer «Weltuntergang» című művében is, hogy «die erst seit etwa zwei Jahrzenten bekannte Tatsache, dass die Pole langsam in spiralförmigen Windungen über die Erde hinwandern.» Amit a földrészek